

Marko Lučić, urednik i član uprave portala Quantum21.net.

Uvodnik

Marko Lučić

Na kraju još jednog ljeta, u mjesecu kada radosno radimo na pripremi novog broja stručnog časopisa *qLife* pod nazivom *Snaga uvjerenja* (iz tiska izlazi krajem rujna) uređivački odbor se odlučio da tema mjeseca na portalu *Quantum21.net* bude "**Promišljanja o menadžmentu**". U okviru ove teme možete pročitati dva teksta Antuna Tonija Rehaka, stručnjaka za sustave, našeg čovjeka, predavača na uglednom *The William Glasser Institute* u Los Angelesu i *The Edwards Deming Institute* u Massachusettsu, osobe s velikim iskustvom i poznavanjem teorije i prakse menadžmenta. Njegove će misli, u to smo posve sigurni, još jednom dobrano "protresti" vaša duboko ukorijenjena uvjerenja o teoriji i praksi liderstva i menadžmenta. Ako još tome pridodamo video predavanje Daniela H. Kima, suosnivača istraživačko-izdavačke i savjetničke tvrtke *Pegasus Communications* i *MIT Learning Centera* koje je čitateljima portala *Quantum21.net* ta kuća osigurala *free of charge*, tada vjerujemo da ćemo i ovaj mjesec, makar jednim jedinim zrcem, doprinijeti vašim liderskim i menadžerskim vještinama.

Pored navedenog, u okviru ovog uvodnika osjećam potrebu da vam prenesem tekst jednog meila kojeg sam baš danas primio, dok sam spremao osvrnuti se kroz nekoliko rečenica na aktualne događaje hrvatske političke scene koja nemalo utječe na naše živote, htjeli mi to ili ne htjeli. Razmišljajući o tome na koji način da pretočim svoje misli u razumljive rečenice, trgnulo me poznato zvono *Microsoft Outlooka* da bi mi najavilo novi meil u *inboxu* sljedećeg sadržaja: "Zanimljivo je kako su neki još davne 1925. godine mogli vidjeti stvari kristalno jasno!" Budući da je tekst u prilogu bio naslovljen kao "*Pismo političarima*", te da osobno ne mislim da se išta u životu događa slučajno, odlučio sam u cijelosti prenijeti izvadak iz knjige *Místo pro Jonathana!* autora Karela Capeka, češkog doktora filozofije, novinara i najpoznatijeg češkog pisca kojemu ne treba ni riječ dodati:

Pismo političarima

Ono što želim reći govorim u ime drugih; mnogih ljudi koji nisu političari već samo obični građani. Mnogi od nas ne bave se politikom zato što radimo nešto drugo, a politiku smo zato u cijelosti prepustili političarima.

Marljivo radimo svoj posao vjerujući da na taj način najbolje doprinosimo društvu i zajednici. Odgovorno ga obavljamo dajući sve od sebe. Što ne znači da smo prema politici ravnodušni. Naprotiv, od političara tražimo da nam osiguraju mir. Nama je to jako važno jer želimo da politika ispravno funkcionira, da nas ne ometa za našim radnim stolom, da nas ne ponižava. Rado uvažavamo politiku kada smo sigurno zaposleni, odgovornu i pažljivu u istom mjeri u kojoj i mi pažljivo i odgovorno radimo svoj posao, na isti način kao što zahtijevamo od krojača, bravara ili računovođe da kvalitetno obradi ono za što je plaćen. Rado bi vjerovali političarima, na isti način na koji vjerujemo željeznici da će nas odvesti u mjesto za koje smo kupili kartu. U posao bravara se nećemo miješati, kao ni u posao strojovođe jer mu vjerujemo da zna svoj posao i da će nas dovesti u mjesto u koje želimo stići. Pretpostavljamo da su svi oni upućeni u tajne svog zanata i da od nas neće praviti budale.

Život bi nam bio neobično gorak kada tim ljudima ne bi vjerovali. Shodno tome, naš je politički život veoma gorak. Političari nas očigledno ponižavaju jer s nama rade što im je drago. Dobri smo im samo onda kada im dajemo glas. Sve drugo što nam nude čista je politička nemoć koju mirno podnosimo, iako nas guši spoznaja da je demokracija krenula pogrešnim putem.

Na koji način i kojim to oružjem se mi građani možemo braniti? Na kojoj ste vi strani? Zar vam nije nimalo stalo do nas? Naravno da nije kad vi niste dobili naš mandat već mandat svoje stranke. Zato nas ništa ne pitate. Vi pitate stranku na vlasti. Vi niste nama odgovorni jer mi smo samo građani a vi ste zaposlenici u svojim strankama. Mi zapravo nemamo ništa zajedničko. Parlament nije naša govornica. Parlament je nepotreban, nedostojan i lažan javni mehanizam kojim se navodno kontrolira politička djelatnost. Vi ne govorite u naše ime. Vi se s nama ne trebate dogovarati. Među nama i vama veliki je ponor. A taj se ponor ne može premostiti lijepim porukama sa stranačkih sastanaka niti se to može učiniti lijepim priopćenjima. Ponižava nas što izabiremo zastupnike koji nas zapravo ne zastupaju. Ponižava nas i to što je parlament preuzeo svu

državnu moć a da nije parlamentaran. Ponižava nas što takav parlament donosi razne zakone i reforme za koje ne možemo reći da su dobri i pametni. Za nas koji nismo političari demokracija je slična kreditima. Glasamo li za jednu ili drugu stranku, dajemo joj svoju moralnu suglasnost odnosno nekoga zadužujemo i smatramo da smo mu dali moralni kredit. Nažalost, ostajemo poniženi jer nam se vraća gorim nego što je bilo.

Ponižavaju nas ljudi koji stranačke interese pretpostavljaju interesima države kao cjeline. Ponižava nas i žalosti prizemnost političkih dogovora koji su političarima važniji od naših potreba. Ponižava nas što je svima jasno da demokratski izbori služe samo tome da se država preda na izrabljivanje vladajućoj stranci. Ponižava nas moralna kvaliteta onih koji su sebe učinili vladarima naroda.

Iako smo posve bespomoćni, još uvijek nas je mnogo. Ništa nemamo osim našeg glasa, ako nam i to ne oduzme koalicijska demokracija. No ipak, i taj mali bespomoćni glasić još nam uvijek mnogo znači. S njime možemo svašta učiniti: pristati da sve ostane onako kako je i bilo ili ga možemo žrtvovati u zalog nekog novog iskustva. Promjena je uvijek povezana s rizikom a bez rizika ništa se na ovom svijetu ne može postići.

Ako nismo zadovoljni političari nam poručuju: uključite se u rad stranke! Ne, ne i ne! Ako nam išta treba onda je to anti-stranačko djelovanje: protiv stranaka, protiv glasačke mašinerije, protiv nekompetentnosti, protiv politike zatvorenog uma i zatvorenih vrata, protiv svemoći raznih odbora, protiv poniženja, protiv propadanja demokracije. Oni nikako da shvate: Mi obični građani ne želimo vladati! **Mi samo želimo pouzdanost.** A to ćemo postići tako što ćemo uvijek iz početka isprobavati, sve dok ne naidemo na politički sustav koji će odgovarati našem povjerenju. Jedino nam to preostaje i na to imamo pravo.